

СХВАЛЕНО

на засіданні педагогічної ради

Протокол № 1/9 від 28.08.2023р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор _____ Т.В.Павлович

_____ 2023р.

**Освітня програма
Велимченського ліцею
Велимченської сільської ради
Ковельського району
Волинської області
на 2023-2024 навчальний рік**

ВСТУП

Велимченський ліцей сільської ради Ковельського району Волинської області розташована за адресою:

44164

Волинська область Ковельський район с. Велимче вулиця
Центральна,86

	Показники	Стан
1.	Кількість груп дитячого садка	4
2.	Кількість вихованців у дитячому садку	71
3.	Загальна кількість класів в тому числі: - класів початкової школи - класів ліцею	22 8 14
4.	Загальна кількість здобувачів освіти в тому числі: - учнів початкової школи - учнів ліцею	463 147 316
5.	Загальна кількість педагогічних працівників в тому числі: - у дошкільному підрозділі - у шкільному підрозділі	55 5 50
6.	Платформи для організації дистанційного навчання: - для 1-4 класів - для 5-9 класів	Google Meet, Viber, Zoom, Мій клас, Google Meet, ВШО

Освітня програма розроблена на виконання Закону України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», Концепції Нової української школи (Схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016р. №988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року» Державного стандарту початкової загальної освіти», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 87 від 21.02.2018 (у 1-4 класах), (із змінами, внесеними Постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2019 року № 688), Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти (постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1392).

Згідно зі Статутом Велимченського ліцею Велимченської сільської ради Ковельського району Волинської області освітній процес організовується:

- у дошкільному підрозділі тривалістю три – чотири роки;
- у початковій школі тривалістю чотири роки;

- у базовій середній школі тривалістю п'ять років;
 - у старшій середній школі тривалістю два роки.
- У 2023-2024 навчальному році у закладі сформовано:

2 дошкільні групи – 26 дітей;
22 класи - 463 учні:
в тому числі:
школа I ступеня - 147 учнів;
школа II ступеня - 235 учнів.
школа III ступеня - 81 учень.

Навчання проводиться за п'ятиденним режимом в одну зміну.

Відповідно до статті 16 Закону України "Про загальну середню освіту" 2023/2024 навчальний рік розпочинається 01 вересня святом - День знань - і закінчується не пізніше 28 червня з урахуванням державної підсумкової атестації та навчальної практики, навчальних екскурсій .

Навчальні заняття організовуються за семестровою системою. Навчальні плани зорієнтовані на роботу початкової і основної школи за 5-денним навчальним тижнем.

Структура навчального 2023-2024 року є наступною:

I семестр – з 01.09.2023 р. по 28.12. 2023 р.

II семестр – з 15.01.2024р. по 31.05.2024р.

Протягом року проводяться канікули:

осінні – з 30.10.2023 р. по 05.11. 2023р.;

зимові – з 29.12.2023 р. по 15.01.2024р.;

весняні – з 01.04.2023р. по 07.04.2024р.;

Навчальний рік завершується екскурсіями в 4-х класах, груповими навчальними заняттями, індивідуальними заняттями, державною підсумковою атестацією в 4-х, 9-х та 11 –х класах.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін.

Загальний обсяг навчального навантаження за навчальний рік:

- для учнів початкової школи (1-4 класів) складає 3500 годин, а саме:

для 1-го класу – 23 годин/тиждень, 805 годин/навчальний рік;

для 2-го класу – 25 годин/тиждень 875 години/навчальний рік,

для 3-го класу – 26 годин/тиждень, 910 годин/навчальний рік,

для 4-го класу – 26 годин/тиждень, 910 годин/навчальний рік.

- для учнів 5-9 класів складає 5880 годин, а саме:

для 5-го класу – 1067.5 годин, для 6-го класу – 1172.5 годин, для 7-го класу

– 1172.5 годин, для 8-го класу – 1207.5 годин, для 9-го класу -1260 годин.

- для учнів 10-11 класів складає 2607.5 годин, а саме:

для 10-Б класу – 1277.5 годин, для 10-А класу – 1295 годи, для 11-Б класу

– 1312.5 годин, для 11-А класу -1330 годин.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах, складених на 2023-2024 навчальний рік для 1-4 класів та для 5-11 класів. Вони передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту початкової освіти та Базового навчального плану Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти через окремі предмети та інтегровані курси;

охоплюють інваріантний складник (складову), сформований на державному рівні, який є спільним для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативний складник (складову).

Навчальний план на 2023-2024 н.р. Велимченського ліцею розроблений для 463 учнів, 22 класи; в семи класах (1а,3б,4б,5б,6а,6б,8б,) організовано інклюзивне навчання для 10 учнів; для трьох учнів 3-а, 5-а,8-а організовано освітній процес за індивідуальною формою (сімейна(домашня) навчання, для двох учениць 11-а класу організовано освітній процес за індивідуальною формою навчання (екстернат); навчальний план розрахований на роботу навчального закладу за п'ятиденним навчальним тижнем.

Робочий навчальний план розроблений на рівні початкової школи:

- для 1-2 класів – за Типовою освітньою навчальною програмою для учнів 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р.Б.Шияна(затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743)

- для 3-4 класів – за Типовою освітньою навчальною програмою для учнів 3-4 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р.Б.Шияна(затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743)

- для 1б інклюзивного класу – за Типовою освітньою навчальною програмою для учнів 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р.Б.Шияна(затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743)

- для 3б, та 4б інклюзивних класів – за Типовою освітньою навчальною програмою для учнів 3-3 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р.Б.Шияна(затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743)

на рівні базової середньої освіти:

- для 5-6 класів – за Типовою освітньою програмою для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 № 235

- для 5б,6а,6б інклюзивних класів - за Типовою освітньою програмою для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженою наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 № 235

- для 7-9 класів – за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженою наказом МОН України від 20.04.2018 № 405

- для 7б,9б інклюзивних класів – за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженою наказом МОН України від 20.04.2018 № 405

на рівні повної середньої освіти:

- для 10-их-11-их класів – за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженою наказом МОН України від 20.04.2018 № 408 (у редакції наказу МОН від 28.11.2019 №1493 зі змінами,внесеними наказом МОН від 31.03.2020 №464) (Додаток 1. Таблиця 8).

З урахуванням інтересів та потреб учнів, а також можливостей закладу щодо навчально-методичного та кадрового забезпечення, організовано навчання в 10-А класі за профілем української філології, 10-Б за історичним профілем, 11-Б класі за профілем української філології, 11-А за історичним профілем,

Учні 9-а класу поглиблено вивчатимуть українську мову (4 год.), учні 8-Б класу поглиблено вивчатимуть українську мову (4 год.) за програмою для загальноосвітніх навчальних закладів з поглибленим вивченням української мови (8-9 класи) за редакцією С.О.Карамана.

Враховуючи пропозиції батьків, інтереси учнів, в межах гранично допустимого навантаження у інваріантній складовій виділено додаткові години на **навчальні предмети**:

№ п\п	Назва предмету	Клас	Кількість годин
1.	Етика	5а,б,6а,б	по 0.5год.
2.	Трудове навчання	7а,б	по 1год.
3.	Українська мова	8б,9а 10а 10б 11а 11б	по 2год. 2год. 0.5год. 0.5год. 2год.
4.	Біологія	9а,б	по 0.5год.
5.	Історія України	10б 10а 11а 11б	1.5 0.5 1.5год. 0.5
6.	Англійська мова	10а,б 11а,б	по 1год. по 1год.
7.	Математика	10а,б 11а,б	по 1 год. по 1.5год.
8.	Захист України	10а,б,11а,б	по 0.5 год.

В 1-4-их класах здійснено перерозподіл годин освітніх галузей, а саме з навчального предмету «Я досліджую світ» спрямовано по 1год на освітні галузі української мови і літератури та математики.

Враховуючи пропозиції батьків, інтереси учнів, в межах гранично допустимого навантаження у варіативній складовій виділено додаткові години на предмети за вибором, курси за вибором, факультативи, індивідуальні заняття та консультації.

Поділ класів на групи здійснюється при вивченні Захисту Вітчизни (11а,б, 10а,б класи), інформатики(2а,2б,3а,3б,4а,4б,5а,5б,6а,б,7а,б,8а,б,9а,б,10а класи),трудове навчання 8а,б клас хлопці та дівчата та 9-ті класи лише дівчата,за рахунок учнів 9-а

класу(26 учнів) та технології 11-а на основі наказу МОН України від 20.02.2002р. №128

Цілі та задачі освітнього процесу школи

На 2023\2024 навчальний рік перед школою поставлені такі цілі освітнього процесу:

- забезпечити засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту початкової, основної, середньої (повної) загальної освіти на рівні вимог державного освітнього стандарту;
- гарантувати наступність освітніх програм усіх рівнів;
- створити основу для адаптації учнів до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння професійних освітніх програм;
- формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності;
- забезпечити соціально-педагогічні відносини, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я учнів.

Початкова освіта I ступінь

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років (відповідно до Закону України «Про освіту»).

Освітня програма закладу загальної середньої освіти I ступеня (початкова освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 року № 462 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти», за Типовою освітньою навчальною програмою для учнів 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р.Б.Шияна(затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743), за Типовою освітньою навчальною програмою для учнів 1-2 класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом Р.Б.Шияна(затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743)

Навчання здобувачів освіти Нової української школи (НУШ)

Типова освітня програма початкової освіти, цикл I (1 – 2 класи), цикл II (3-4 клас) . Розроблена під керівництвом Р.Б.Шияна(затверджена рішенням колегії міністерства освіти і науки України від 22 лютого 2018 р.)

Навчальний план

1- 4 класів Нової української школи (НУШ)

Освітня галузь «Мовно-літературна» за типовою освітньою програмою, розробленою під керівництвом Р. Б. Шияна, реалізується у навчальних предметах «Українська мова», «Іноземна мова» та інтегрованому курсі «Я досліджую світ». Вивчення української мови передбачає часовий розподіл програмового матеріалу між предметом «Українська мова» та інтегрованим курсом «Я досліджую світ» (мовно-літературна галузь), відповідно до якого 6 годин на тиждень використовується на вивчення української мови як окремого предмета, 1 година української мови на

тиждень включені до інтегрованого курсу «Я досліджую світ» (мовно-літературна галузь). Відповідно до зазначеного українська мова фіксується як окремий предмет (6 годин на тиждень). В інтегрованому курсі «Я досліджую світ» зміст мовно-літературної галузі розгортається лінійно разом із змістом решти галузей, що інтегруються, і записується на сторінках, виділених для курсу «Я досліджую світ».

Математична освітня галузь вивчається через окремий навчальний предмет «Математика» (у 1-2 класах - 4 години, у 3-4 класах - 5 годин на тиждень).

Зміст освітніх галузей «Природнича», «Соціальна і здоров'язбережувальна», «Громадянська та історична» реалізується через інтегрований курс «Я досліджую світ».

Технологічна освітня галузь за типовою освітньою програмою, розробленою під керівництвом Р. Б. Шияна, вивчається в інтегрованому курсі «Я досліджую світ»,

Загальна кількість навчальних годин, відведених для вивчення інтегрованого курсу «Я досліджую світ» за типовою освітньою програмою, розробленою під керівництвом Р. Б. Шияна, - 5 навчальних годин у 1,2, 3, 4 класах.

Зміст мистецької освітньої галузі реалізується окремими навчальними предметами за видами мистецтва: «Образотворче мистецтво» і «Музичне мистецтво».

Освітня галузь «Фізкультурна» реалізується через навчальний предмет «Фізична культура».

Зміст інформативної галузі за типовою освітньою програмою, розробленою під керівництвом Р.Б Шияна, включається до інтегрованого курсу «Я досліджую світ» у 1 класі, за рішенням педагогічної ради виокремлюється як окремий предмет «Інформатика» у 2 класі, вивчається як окремий навчальний предмет «Інформатика» в 3 та 4 класах.

Поділ класів на групи здійснюється при вивченні інформатики (2-4 класи).

**Навчальний план
початкової школи з українською мовою навчання**

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах			
		1А	1Б	2А	2Б
Мови і літератури (мовний і літературний компоненти)	Українська мова	6	6	6	6
	Іноземна мова	2	2	3	3
Математика	Математика	4	4	4	4
Природознавство	Природознавство	-	-		
Мовно-літературна Природнича Технологічна Інформативна Математична Соціальна, здоров'язбережн а, громадянська та історична	Я досліджую світ	5	5	5	5
		1	1	1	1
		1	1	1	1
		1	1	1	1
		1	1	1	1
		1	1	1	1

Я досліджую світ	Інформатика			1	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1	1	1
Технології	Трудове навчання	-	-		
	Інформатика	-	-		
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	-	-		
	Фізична культура	3	3	3	3
Усього		20+2	20+2	21+3	21+3
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1	1	1	1
Факультативи					
Індивідуальні заняття		1	1	1	1
Разом		1	1	1	1
Усього		23	23	25	25
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		20	20	22	22
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		23	23	25	25
Вакансії		-	-	-	-

**Навчальний план
початкової школи з українською мовою навчання**

Освітні галузі	Предмети				
		3А	3Б	4А	4Б
Мови і літератури (мовний і літературний компоненти)	Українська мова	5+1	5+1	5+1	5+1
	Іноземна мова	3	3	3	3
Математика	Математика	4+1	4+1	4+1	4+1
Природознавство	Природознавство				
Мовно-літературна Природнича Технологічна Математична Соціальна та здоров'язбережна Громадянська та історична	Я досліджую світ	5	5	5	5
		1	1	1	1
		1	1	1	1
		1	1	1	1
		-	-	-	-
		1	1	1	1
		1	1	1	1
Я досліджую світ	Інформатика	1	1	1	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1	1	1
Технології	Трудове навчання				

	Інформатика				
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я				
	Фізична культура	3	3	3	3
Усього		22+3	22+3	22+3	22+3
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1	1	1	1
Факультативи					
Українознавство		1	1	1	1
Разом		1	1	1	1
Усього		26	26	26	26
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		23	23	23	23
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		26	26	26	26
Вакансії		-	-	-	-

Згідно заяв батьків та за висновками інклюзивно-ресурсного центру функціонуватимуть класи з інклюзивним навчанням: 1-А – 2 учні, 3-Б клас – 1 учень, 4-Б клас – 1 учень.

**Навчальний план 1А
інклюзивного класу з українською мовою навчання**

Освітні галузі	Предмети	
Мови і літератури (мовний і літературний компоненти)	Українська мова	5+1
	Іноземна мова	2
Математика	Математика	3+1
Природознавство	Природознавство	-
Мовно-літературна Природнича Технологічна Інформативна Математична Соціальна, здоров'язбережн а, громадянська та історична	Я досліджую світ	5
		1
		1
		1
		1
		1
Я досліджую світ	Інформатика	
Мистецтво	Музичне мистецтво	1
	Образотворче мистецтво	1
Технології	Трудове навчання	-
	Інформатика	-
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	-
	Фізична культура	3
Усього		20+2

**Навчальний план інклюзивних класів 3б,4б
початкової школи з українською мовою навчання**

Освітні галузі	Предмети		
		ЗБ	4Б
Мови і літератури (мовний і літературний компоненти)	Українська мова	5+1	5+1
	Іноземна мова	3	3
Математика	Математика	4+1	4+1
Природознавство	Природознавство		
Мовно-літературна Природнича Технологічна Математична Соціальна та здоров'язбережна Громадянська та історична	Я досліджую світ	5	5
		1	1
		1	1
		1	1
		-	-
		1	1
Я досліджую світ	Інформатика	1	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1
Технології	Трудове навчання		
	Інформатика		
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я		
	Фізична культура	3	3
Усього		22+3	22+3

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 1-х класах – 35хвилин, 4 класах – 40 хвилин.

Відповідно постанови Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 №87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів. Гранична наповнюваність класів встановлюється відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту».

Гранична наповнюваність класів встановлюється відповідно до Закону України "Про загальну середню освіту".

Навчальні плани зорієнтовані на роботу початкової школи за 5-денним навчальними тижнем.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

Кадрове забезпечення освітньої діяльності

№з/п	Прізвище, ім'я, по батькові вчителя	Кваліфікаційна категорія, педагогічне звання	Стаж роботи
1	Блінова Любов Миколаївна	Вища категорія	35 роки
2	Мостепанюк Ольга Наумівна	Вища категорія, «старший вчитель»	37 роки
3	Павлович Наталія Сергіївна	Спеціаліст (11 тариф.розряд), «старший вчитель»	30 років
4	Півень Олена Миколаївна	Спеціаліст (11 тариф.розряд)	22 років
5	Капітула Руслана Іванівна	I категорія	28 роки
6	Редькович Наталія Степанівна	Спеціаліст (11 тариф.розряд)	29 років
7	Шудрук Тетяна Володимирівна	Вища категорія	29 років
8	Гайдучик Людмила Василівна	I категорія	32 років
9	Філозоф Сергій Григорович	Вища категорія	23 років
10	Онанчук Оксана Олегівна	Спеціаліст	10 років

Очікувані результати навчання здобувачів освіти. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті початкової освіти, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної галузі. Очікувані результати навчання здобувачів освіти подано за змістовими лініями і співвіднесено з обов'язковими результатами навчання першого циклу, визначеними Державним стандартом початкової освіти.

Змістові лінії кожної освітньої галузі в межах I циклу реалізуються паралельно та розкриваються через «Пропонований зміст», який окреслює навчальний матеріал, на підставі якого будуть формуватися очікувані результати навчання та відповідні обов'язкові результати навчання.

Оскільки Освітня програма ґрунтується на компетентнісному підході, теми/тези рубрики «Пропонований зміст» не передбачають запам'ятовування учнями визначень термінів і понять, а активне конструювання знань та формування умінь, уявлень через досвід практичної діяльності.

Форми організації освітнього процесу. Очікувані результати навчання, окреслені в межах кожної галузі, досягаються через використання інтерактивних форм і методів навчання – дослідницькі, інформаційні, мистецькі проекти, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, ситуаційні вправи, екскурсії, дитяче волонтерство тощо.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття початкової освіти. Початкова освіта у школі здобувається, як правило, з шести років. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть

розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться шість років до 1 грудня поточного року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності формуються відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Кожен факт, по можливості, перевіряється на практиці зі встановленням причинно-наслідкових зв'язків. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах (додаток 1).

Форми організації освітнього процесу. Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

У разі організації дистанційного навчання в умовах карантину, воєнного стану або інших надзвичайних обставин педагогічні працівники самостійно обирають форми, методи і засоби:

- навчальні заняття, консультації з використанням електронних освітніх платформ

(Zoom, Google Meet, Viber, Мій клас та інші);

- електронні освітні ресурси, яким надано гриф МОН;

- електронні освітні ресурси, створені педагогічними працівниками закладу;

- онлайн сервіси та інструменти («Всеукраїнська школа онлайн», тестування на платформах «На урок», «Всеосвіта», «Мій клас» тощо);

- віртуальні екскурсії.

Навчальні заняття можуть проводитись в синхронному або асинхронному режимах.

Педагогічні працівники використовують доступні засоби комунікації для учнів, які не можуть взяти участь у синхронному режимі взаємодії з поважних причин (стан здоров'я, відсутність доступу (обмежений доступ) до мережі Інтернет або технічних засобів навчання тощо).

При використанні електронних освітніх ресурсів педагогічні працівники:

- забезпечують їх перевірку щодо відповідності державним стандартам освіти, типовим освітнім програмам, мові освіти, здійснюють моніторинг і контроль якості дистанційного навчання;

- дотримуються санітарних правил і норм щодо формування розкладу навчальних занять, вправ для очей та постави, безперервної тривалості навчальної діяльності з технічними засобами навчання, тривалості виконання завдань для самопідготовки у позаурочний час (домашніх завдань);

- створюють умови для забезпечення повноцінної участі в освітньому процесі осіб з особливими освітніми потребами (застосування допоміжних технологій навчання, підтримка з боку асистента вчителя та/або асистента учня, проведення (надання) додаткових психологопедагогічних і корекційно-розвиткових занять (послуг) тощо) з обов'язковим урахуванням індивідуальної програми розвитку.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

кадрове забезпечення освітньої діяльності викладання у початковій школі повністю забезпечене кваліфікованими фахівцями ;

навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності – Державний стандарт, навчальні програми (додаток 1), підручники, які мають гриф МОН, обрані учителями та затверджені рішенням педагогічної ради.

матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності – для учнів початкової школи створено цілісне і креативне освітнє середовище згідно вимог НУШ; за кожним класом закріплено окремих кабінет, а для проведення уроків інформатики учні використовують можливості спеціалізованих кабінетів;

якість проведення навчальних занять – за якісне і вчасне проведення навчальних занять учителі несуть персональну відповідальність;;

моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей) проводиться згідно вимог навчальних програм та відбувається в процесі

контролю. Об'єктами контролю у процесі навчання у початковій школі є складники предметних компетентностей: знання про предмети і явища навколишнього світу, взаємозв'язки і відношення між ними; вміння та навички застосовувати засвоєні знання; досвід творчої діяльності; ціннісні ставлення.

Оцінювання учнів здійснюється відповідно до Наказу МОН від 13.07.2021 року № 813 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти». В 3-4 класах оцінювання об'єктивних результатів навчання учнів здійснюється за рівневою оцінкою (протокол педагогічної ради №1 від 30.08.2022 р.).

Задля здійснення оцінювання з урахуванням вікових особливостей учнів 1-4 класів щодо можливостей оволодіння певними складниками результатів навчання серед них виокремлюються об'єктивні результати навчання (знання про предмети і явища навколишнього світу, взаємозв'язки і відношення між ними, уміння та навички оперувати знаннями, уміння застосовувати набутий досвід навчальних дій, досвід творчої діяльності, що відображено в обов'язкових/очікуваних результатах навчання, визначених в освітній програмі закладу загальної середньої освіти) та особистісні надбання учня/учениці (активність, ініціативність; старанність, наполегливість; комунікабельність, здатність співпрацювати; самостійність, відповідальність; ціннісні ставлення), які він/вона виявляє у процесі досягнення результату навчання.

Відповідно до пункту 28 Державного стандарту початкової освіти отримання даних, їх аналіз та формулювання суджень про результати навчання учнів здійснюється у процесі:

- формувального оцінювання, метою якого відстеження особистісного розвитку учнів й ходу опанування ними навчального досвіду як основи компетентності та побудову індивідуальної освітньої траєкторії особистості;
- підсумкового оцінювання, метою якого є співвідношення навчальних досягнень учнів з обов'язковими/очікуваними результатами навчання, визначеними Державним стандартом/освітньою програмою.

Оцінювання передбачає організацію діяльності учнів задля отримання даних про стан сформованості очікуваних результатів навчання, визначених учителем для певного заняття/системи занять з певної програмової теми на основі освітньої програми закладу освіти. Залежно від дидактичної мети й пріоритетної функції оцінювання, особливостей змісту навчального предмета/інтегрованого курсу та з урахуванням етапу опанування програмовим матеріалом у цілому та етапу опанування очікуваним результатом навчання зокрема отримання даних здійснюється під час різних видів навчально-пізнавальної діяльності учнів, яка може бути:

- за формою – індивідуальною, груповою, фронтальною;
- за способом виконання – усною (бесіда, розповідь, переказ, діалог тощо), письмовою (окремі навчальні завдання, у тому числі тестові, компетентнісні завдання, перекази, диктанти тощо, а також діагностувальні роботи), практичною

(дослід, практична робота, навчальний проект, учнівське портфоліо, спостереження, робота з картами, заповнення таблиць, побудова схем, моделей тощо), програмованою (з використанням електронних засобів навчання, з дозволених для використання в закладах загальної середньої освіти).

З урахуванням опрацьованого програмового матеріалу відповідно до календарно- тематичного плану та готовності учнів виконувати завдання вчитель самостійно може визначати форму, спосіб, зміст, час виконання навчально-пізнавальної діяльності і фіксувати їх у планах-конспектах уроків/занять.

За отриманими даними про результати навчання, на основі їх аналізу залежно від дидактичної мети й пріоритетної функції оцінювання, оцінка визначається як показник досягнень навчально-пізнавальної діяльності учня/учениці.

У закладі використовується вербальна оцінка окремих результатів навчання учня/учениці з предмета вивчення, інтегрованого курсу (освітньої галузі), яка окрім оцінювального судження про досягнення може ще називати і рівень результату навчання: оцінювальне судження – вербальна оцінка, оцінювальне судження із зазначенням рівня результату – рівнева оцінка. Вербальну і рівневу оцінки педагога можуть виражати як усно, так і письмово.

Процес навчання та його результати характеризуються доброзичливими, лаконічними, чіткими, об'єктивними, конкретними оцінювальними судженнями. Рівень результату навчання визначається з урахуванням динаміки його досягнення та позначати буквами: «початковий» (П), «середній» (С), «достатній» (Д), «високий (В)». Таким чином оцінка буде допомагати учню/учениці усвідомлювати власні успіхи і шляхи подолання утруднень. Результат оцінювання особистісних надбань учня/учениці у 1-4 класах виражається вербальною оцінкою, а об'єктивних результатів навчання учня/учениці у 1-2 класах – вербальною оцінкою, у 3-4 класах – рівневою оцінкою (за вибором закладу та на підставі рішення педагогічної ради (протокол № 1/11 від 28.08.2024).

Відповідно до пункту 8 статті 12 Закону України «Про освіту» наприкінці 4 класу, з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладів освіти та/або якості освіти проводиться державна підсумкова атестація здобувачів початкової освіти, результати якої не впливають на підсумкову оцінку за рік.

У свідоцтві досягнень учня надається розгорнута характеристика результатів навчання учня/учениці, здобутих протягом навчального року.

Базова загальна середня освіта

II ступінь

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року розпочинають здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Організація освітньої діяльності в 5-6 класах у 2023/2024 навчальному році здійснюватиметься відповідно до законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 р. № 898.

Освітня програма для адаптаційного циклу базової середньої освіти (5-6) класи розроблена на основі типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОН № 235 від 19.02.2021.

Освітня програма розроблена на основі Державного стандарту базової середньої освіти (далі – Державний стандарт), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898.

Освітня програма окреслює обов'язкові та рекомендовані підходи до розроблення та використання в освітній діяльності освітніх програм на адаптаційному циклі базової середньої освіти.

Освітня програма визначає:

- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою базової середньої освіти;
- загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі (в годинах), його розподіл між освітніми галузями.

Освітня програма включає:

- варіанти навчальних планів;
- перелік модельних навчальних програм;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу;
- опис інструментарію оцінювання.

Під час розроблення освітньої програми враховано гарантовані державою права щодо академічної, організаційної, фінансової і кадрової автономії опорного закладу, а також права педагогічних працівників на академічну свободу.

Відповідно до Закону України «Про освіту» метою освітньої програми є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності. Досягнення цієї мети забезпечується через формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності.

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти).

Загальний обсяг навчального навантаження в освітній програмі відповідає загальному обсягу навчального навантаження, визначеному в Державному стандарті

базової середньої освіти (Додаток 23) та Типовій освітній програмі для 5-9 класів (Додаток 1).

Загальний обсяг річного навчального навантаження для кожної галузі в освітній програмі закладу освіти встановлено межах вказаного в Державному стандарті та Типовій освітній програмі діапазону мінімального та максимального показників.

Вимоги до результатів навчання учнів визначено за такими освітніми галузями:

- мовно-літературна;
- математична;
- природнича;
- технологічна;
- інформатична;
- соціальна і здоров'язбережувальна;
- громадянська та історична;
- мистецька;
- фізична культура.

Освітня галузь «Мовно-літературна» реалізується у навчальних предметах:

- «Українська мова»,
- «Українська література»,
- «Іноземна мова»
- «Зарубіжна література».

Математична галузь реалізується через предмет «Математика».

Природнича галузь – через предмет «Пізнаємо природу».

Соціальна і здоров'язбережувальна галузь реалізується через предмети:

- Здоров'я, безпека та добробут
- Етика

Громадянська та історична – через предмет «Досліджуємо історію та суспільство».

Інформатична – через предмет «Інформатика».

Технологічна реалізується через предмет «Технології».

Фізкультурна освітня галузь реалізується предметом «Фізична культура».

Мистецька галузь реалізується вивченням окремих предметів «Образотворче мистецтво», «Музичне мистецтво».

Загальний обсяг навчального навантаження учнів розподілено між роками навчання, освітніми галузями, обов'язковими та вибірковими освітніми компонентами.

Навчальний план з визначенням переліком предметів та інтегрованих курсів та закріпленням за цими предметами / інтегрованими курсами тижневим навчальним навантаженням для кожного року навчання

Навчальний план розроблено спираючись на відповідний для закладу загальної середньої освіти з навчанням українською мовою Типовий навчальний план (Додаток 3 до Типової освітньої програми). У навчальному плані зазначено перелік навчальних предметів та/або інтегрованих курсів для реалізації кожної освітньої галузі, а також предмети/курси варіативного освітнього компоненту з урахуванням освітніх потреб учнів.

Кількість навчальних годин на вивчення кожної освітньої галузі, відповідно до пункту 26 Державного стандарту, визначено в межах заданого діапазону «мінімального» та «максимального» навчального навантаження.

Сума годин на вивчення всіх освітніх галузей у навчальному плані не перевищує загальнорічної кількості навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи), визначеної базовим навчальним планом, з дотриманням вимог гранично допустимого річного навчального навантаження учнів.

Розподіл годин між освітніми галузями в навчальному плані увідповіднено із загальним обсягом навчального навантаженням, визначеним в освітній програмі закладу на рівні адаптаційного циклу та року навчання.

Кількість навчальних годин, визначена в навчальному плані на вивчення *вибіркових освітніх компонентів* не включається до максимального показника навчального навантаження, передбаченого на мовно-літературну освітню галузь.

Кількість навчальних годин на вивчення інтегрованих курсів визначено з урахуванням навчального навантаження на відповідні навчальні предмети в типовому навчальному плані.

Навчальний план учнів 5-6-их класів з навчання українською мовою

Освітні галузі	Предмети				
		5А	5Б	6А	6Б
Мовно-літературна	Українська мова	4	4	4	4
	Українська література	2	2	2	2
	Зарубіжна література	1.5	1.5	1.5	1.5
	Англійська мова	3.5	3.5	3.5	3.5
Математична	Математика	5	5	5	5
Природнича	Пізнаємо природу	2	2	2	2
	Географія			2	2
Соціальна та здоров'язбережувальна	Здоров'я, безпека та добробут	1	1	1	1
	Етика	0.5+0.5	0.5+0.5	0.5+0.5	0.5+0.5

Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	1	1		
	Історія України. Всесвітня історія			2	2
Мистецька	Музичне мистецтво	1	1	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1	1	1
Технологічна	Технології	2	2	2	2
Інформатична	Інформатика	1.5	1.5	1.5	1.5
Фізична культура	Фізична культура	3	3	3	3
Разом(без фізичної культури + фізична культура)		26+3+0.5	26+3+0.5	29+3+0.5	29+3+0.5
Додаткові години на вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		2	2	2	2
STEM		1	1	1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня		28	28	31	31
Всього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)		27.5+3	27.5+3	30.5+3	30.5+3
Разом		30.5	30.5	33.5	33.5
Вакансії		0.5	0.5	0.5	0.5

Варіативну складову у 5-6 класах використано на:

- підсилення предметів інваріантної складової: 0,5 години етики;
- на міжгалузевий інтегрований курс «STEM» - 1 година.

**Навчальний план з українською мовою навчання
учениці 5 а- класу сімейної (домашньої) форми здобуття освіти**

Освітні галузі	Предмети	5а	
		Кількість консультацій на рік , тривалість 1 консультації 15хв.	Види оцінювання
Мовно-літературна	Українська мова	8	Формувальне, підсумкове (семестрове, річне)
	Українська література	8	Формувальне, підсумкове (семестрове, річне)
	Зарубіжна література	8	Формувальне, підсумкове (семестрове, річне)
	Англійська мова	8	Формувальне, підсумкове (семестрове, річне)
Математична	Математика	8	Формувальне, підсумкове (семестрове, річне)
Природнича	Пізнаємо природу	8	Формувальне, підсумкове (семестрове, річне)
	Географія	-	-
Соціальна та здоров'язбережувальна	Здоров'я, безпека та добробут	8	Формувальне, підсумкове (семестрове, річне)
	Етика	8	Формувальне, підсумкове (семестрове, річне)

Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	8	Формувальне, підсумкове (семестрове, річне)
	Історія України. Всесвітня історія		
Мистецька	Музичне мистецтво	8	Формувальне, підсумкове (семестрове, річне)
	Образотворче мистецтво	8	Формувальне, підсумкове (семестрове, річне)
Технологічна	Технології	8	Формувальне, підсумкове (семестрове, річне)
Інформатична	Інформатика	8	Формувальне, підсумкове (семестрове, річне)
Фізична культура	Фізична культура	8	Формувальне, підсумкове (семестрове, річне)
Разом		112(консультацій), 37,33год	

Навчальний план інклюзивних 5а, 6а, 6б класів з навчанням українською мовою

Освітні галузі	Предмети			
		5б	6А	6Б
Мовно-літературна	Українська мова	4	4	4
	Українська література	2	2	2
	Зарубіжна література	1.5	1.5	1.5
	Англійська мова	3.5	3.5	3.5
Математична	Математика	5	5	5
Природнича	Пізнаємо природу	2	2	2
	Географія		2	
Соціальна та здоров'язбережувальна	Здоров'я, безпека та добробут	1	1	1
	Етика	0.5+0.5	0.5+0.5	0.5+0.5
Громадянська та історична	Вступ до історії України та громадянської освіти	1		
	Історія України. Всесвітня історія		2	2
Мистецька	Музичне мистецтво	1	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1	1
Технологічна	Технології	2	2	2
Інформатична	Інформатика	1.5	1.5	1.5
Фізична культура	Фізична культура	3	3	3
Разом(без фізичної культури + фізична культура)		26+3+ 0.5	29+3+0.5	29+3+0. 5

Перелік модельних навчальних програм та навчальних програм згідно з переліком предметів та інтегрованих курсів, визначеним навчальним планом

Відповідно до навчального плану в освітньому процесі використовуватимуться такі *модельні навчальні програми* (Додаток 1, таблиця 4). Оскільки відповідні модельні та/або навчальні програми спрямовані насамперед на реалізацію вимог Державного стандарту базової середньої освіти, під час формування переліку цих

програм було враховано низку чинників, а саме: особливості та потреби учнів в досягненні обов'язкових результатів навчання, потенціал педагогічного колективу, ресурсне забезпечення, навчально-методичний супровід конкретних модельних програм, наявність внутрішньогалузевих та міжгалузевих зв'язків між програмами різних предметів та курсів для реалізації ключових компетентностей, варіативність програм для підтримки курсів у діапазоні від мінімальної до максимальної кількості годин тощо.

Під час вибору модельних навчальних програм для освітньої програми закладу зважали на раціональне використання навчального часу. Сформована з окремих модельних та/або навчальних програм освітня програма закладу має бути цілісним комплексом, кожен компонент якого реалізує свої цілі та функції у тісному взаємозв'язку з іншими компонентами для формування цілісної компетентної особистості. Ці взаємозв'язки мають бути реалізовані не лише на рівні базових знань з окремих предметів, а й на рівні досягнення очікуваних результатів та видів діяльності. Перелік модельних та/або навчальних програм в освітній програмі закладу охоплює досягнення учнями результатів навчання з усіх визначених Державним стандартом освітніх галузей. Вибір модельних навчальних програм здійснено з-поміж тих, яким надано гриф «Рекомендовано Міністерство освіти і науки України» (Наказ МОН №795 від 12 липня 2021 року) зі змінами, внесеними у додаток наказами Міністерства освіти і науки України від 10.08. 2021 р., № 898, від 29.09. 2021 р. № 1031, від 13.12.2021 р. №1358, від 02.02.2022 р. № 96, від 09.02. 2022р. № 143, від 11.04.2022 р. № 324).

Педагогічний колектив закладу освіти використовує в освітньому процесі навчальні програми, розроблені на основі модельних навчальних програм авторськими колективами відповідних модельних програм, де зазначено кількість годин, необхідну на провадження послідовності досягнення результатів навчання учнів з відповідних навчальних предметів (інтегрованих курсів), їхнього змісту та видів навчальної діяльності учнів;

На основі модельної та затвердженої педагогічною радою навчальної програми предмета (інтегрованого курсу) (протокол №1/13 від 28.08.2023р.) вчителі складають календарно-тематичне планування з урахуванням навчальних можливостей учнів класу.

Календарно-тематичне та поурочне планування здійснюється вчителем у довільній формі, у тому числі з використанням друкованих чи електронних джерел тощо. Формат, обсяг, структура, зміст та оформлення календарно-тематичних планів та поурочних планів-конспектів є індивідуальною справою вчителя. Встановлення універсальних стандартів таких документів у межах закладу загальної середньої освіти міста, району чи області є неприпустимим.

Автономія вчителя має бути забезпечена академічною свободою, включаючи свободу викладання, свободу від втручання в педагогічну, науково-педагогічну та наукову діяльність, вільним вибором форм, методів і засобів навчання, що відповідають освітній програмі, розробленням та впровадженням авторських навчальних програм, проєктів, освітніх методик і технологій, методів і засобів, насамперед методиккомпетентнісного навчання.

Під час розроблення календарно-тематичного та системи поурочного планування вчитель має самостійно вибудовувати послідовність формування очікуваних результатів навчання, враховуючи при цьому послідовність розгортання змісту в навчальній програмі. Учитель може переносити теми уроків, відповідно до того, як учні засвоїли навчальний матеріал, визначати кількість годин на вивчення окремих тем. Адміністрація закладу загальної середньої освіти або працівники методичних служб можуть лише надавати методичну допомогу вчителю з метою покращення освітнього процесу, а не контролювати його.

Реалізацію модельних навчальних програм забезпечують підручники з грифом «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ МОН від 08.02.2022 р. № 140 «Про надання грифа «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» підручникам для 5 класу закладів загальної середньої освіти» зі змінами).

Опис форм організації освітнього процесу

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх освітніх потреб.

У рамках академічної свободи форми організації освітнього процесу визначаються педагогічною радою. Вибір форм залежить від наявності необхідних ресурсів (матеріально-технічного, кадрового, навчально-методичного, інформаційного забезпечення освітньої діяльності тощо), а також форм здобуття освіти. Окрім цього, на вибір тих чи тих форм організації освітнього процесу впливатимуть види діяльності, визначені в тих модельних програмах, які обирає заклад освіти.

За потреби можна організувати індивідуальні форми здобуття освіти (зокрема екстернатну, сімейну (домашню), педагогічний патронаж), реалізовувати індивідуальну освітню траєкторію учня.

Відповідно до Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у закладах загальної середньої освіти (додаток 2 до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06.03.2002 р. за № 229/6517, із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти № 572 від 09.10.2002 наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту № 921 від 17.08.2012 наказом Міністерства освіти і науки N 401 від 08.04.2016) клас може ділитися на групи під час вивчення української та іноземної мов за умови більше 27 учнів у класі, під час проведення практичних занять з інформатики з використанням комп'ютерів за умови не менше 8 учнів у групі. Під час вивчення інтегрованого мовно-літературного курсу клас може ділитися на групи не менше ніж на чотирьох уроках на тиждень, що відповідає мінімальному та рекомендованому тижневому навантаженню для вивчення української мови.

Основними формами організації освітнього процесу вважати різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо.

Засвоєння нового матеріалу можна проводити на лекції, конференції, екскурсії і т. д. Для конференції, дискусії вчителем або учнями визначаються теми доповідей учнів, основні напрями самостійної роботи. На навчальній екскурсії учні отримують знання, знайомлячись із експонатами в музеї, з роботою механізмів на підприємстві, спостерігаючи за різноманітними процесами, що відбуваються у природі. Консультації проводяться з учнями, які не були присутні на попередніх уроках або не зрозуміли, не засвоїли зміст окремих предметів. Розвиток і корекцію основних компетентностей можна, крім уроку відповідного типу, проводити на семінарі, заключній конференції, екскурсії тощо. Семінар як форма організації об'єднує бесіду та дискусію учнів. Заключна конференція може будуватися як у формі дискусії, так і у формі диспуту, на якому обговорюються полярні точки зору. Учитель або учні підбивають підсумки обговорення і формулюють висновки.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт).

Оглядова конференція повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу.

Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Учням, які готуються здавати заліки або іспити можливе проведення оглядових консультацій, які виконують коригувальну функцію, допомагаючи учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів. Консультація будується за принципом питань і відповідей.

Перевірка та/або оцінювання досягнення компетентностей крім уроку може здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчальнопрактичного заняття. Залік як форма організації проводиться для перевірки якості засвоєння учнями змісту предметів, досягнення компетентностей.

Співбесіда, як і залік, тільки у формі індивідуальної бесіди, проводиться з метою з'ясувати рівень досягнення компетентностей.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем.

Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Експерсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу експерсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відеоуроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Запровадження та організація освітнього процесу в певному режимі, у тому числі у разі включення сигналу «Повітряна тривога» або інших сигналів оповіщення, здійснюється відповідно до листа МОН від 30.06.2022 № 1/7322- 22.

Розклад навчальних занять, розподіл навчального навантаження протягом тижня, тривалість навчальних занять і перерв між ними здійснюється відповідно до вимог Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти (затверджений наказом МОЗ України 25 вересня 2020 р. № 2205, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020 р. за № 1111/35394).

Тривалість виконання завдань для самопідготовки учнів у позанавчальний час не рекомендується більше 1 години у 3 – 5 класах, 1,5 години у 6 – 9 класах.

Опис інструментарію оцінювання

Система оцінювання має на меті допомогти вчителю конкретизувати навчальні досягнення учнів і надати необхідні інструменти для впровадження об'єктивного й справедливого оцінювання результатів навчання.

В оцінюванні навчальних досягнень учнів важливо розрізняти поточне формувальне оцінювання (оцінювання для навчання) та підсумкове оцінювання (семестрове, річне). Поточне формувальне оцінювання здійснюють з метою допомогти учням усвідомити способи досягнення кращих результатів навчання. Підсумкове оцінювання здійснюють з метою отримання даних про рівень досягнення учнями

результатів навчання після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів.

Окрім поточного формувального та підсумкового (семестрового, річного) оцінювання, педагогічні працівники можуть здійснювати проміжне оцінювання результатів навчання з окремих предметів / інтегрованих курсів. Періодичність і процедури здійснення проміжного оцінювання й види діяльності, результати яких підлягають проміжному оцінюванню, визначають педагогічні працівники залежно від дидактичної мети та з урахуванням відповідної навчальної програми.

За рішенням педагогічної ради заклад визначив адаптаційний період на два місяці (вересень-жовтень 2023р.) впродовж якого не здійснюється поточне та тематичне оцінювання учнів 5 класу (протокол № 1/12 від 28.08.2023 р.).

В 5-х класах оцінювання об'єктивних результатів навчання учнів здійснюється за рівневою оцінкою в I семестрі та II семестрі з мистецької галузі (музичне та образотворче мистецтво) та фізичної культури. (протокол педагогічної ради №1/12 від 28.08.2023 р.).

Поточне формувальне оцінювання

Поточне формувальне оцінювання здійснюється системно в процесі навчання на основі викладеного нижче **алгоритму діяльності вчителя під час організації формувального оцінювання**, що, зокрема, забезпечить наступність між підходами до оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової і базової середньої освіти:

Формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей на певний період (наприклад, заняття, тиждень, період, відведений для вивчення теми, тощо). Основою для вироблення навчальних цілей є очікувані результати навчання, передбачені відповідною навчальною програмою, та критерії оцінювання.

Інформування учнів про критерії оцінювання, за якими буде визначено рівень їхніх навчальних досягнень на кінець навчального семестру та року.

Доцільно впроваджувати поступове залучення учнів до вироблення критеріїв оцінювання результатів окремих видів навчальної діяльності.

Надання учням зворотного зв'язку щодо їхніх навчальних досягнень відповідно до визначених цілей. Зворотний зв'язок має бути зрозумілим і чітким, доброзичливим і своєчасним. Важливо не протиставляти учнів одне одному.

Доцільно акцентувати увагу лише на позитивній динаміці досягнень учня / учениці. Труднощі в навчанні доцільно обговорювати з учнями індивідуально.

Зворотний зв'язок надають у письмовій, усній або електронній формі, залежно від дидактичної мети й виду навчальної діяльності.

Створення умов для формування вміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія). Під час навчальної діяльності доцільно спрямовувати учнів на спостереження своїх дій і дій однокласників, осмислення своїх суджень і дій з огляду на їх відповідність навчальним цілям. Важливим є створення умов для активної участі учнів у процесі оцінювання із застосуванням критеріїв, зокрема шляхом самооцінювання та взаємооцінювання, та спільне визначення подальших кроків для покращення результатів навчання.

Корегування освітнього процесу з урахуванням результатів оцінювання та навчальних потреб учнів.

Підсумкове оцінювання

Підсумковому оцінюванню (семестровому, річному) підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента типового навчального плану. Педагогічна рада може ухвалити рішення про оцінювання результатів навчання складників вибіркового освітнього компонента.

Семестрове оцінювання здійснюють з урахуванням різних видів навчальної діяльності, які мали місце протягом семестру, та динаміки особистих навчальних досягнень учня / учениці. Проведення окремої семестрової атестації не є обов'язковим і здійснюється на розсуд закладу освіти.

Річне оцінювання здійснюють на основі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки потрібно враховувати динаміку особистих навчальних досягнень учня / учениці протягом року.

Семестрова та річна оцінки можуть підлягати коригуванню. Відповідно до п. 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 № 496, у триденний термін після виставлення семестрової оцінки батьки (особи, які їх замінюють) учнів (вихованців), які виявили бажання підвищити результати семестрового оцінювання або не були атестовані, звертаються до керівника закладу освіти із заявою про проведення відповідного оцінювання, у якій пояснюють причину та необхідність його проведення.

Наказом керівника закладу створюють комісію та затверджують графік і порядок проведення оцінювання. Члени комісії готують завдання, що погоджує педагогічна рада навчального закладу. Комісія ухвалює рішення щодо його результатів та складає протокол. Рішення цієї комісії є остаточним, при цьому скоригована семестрова оцінка не може бути нижчою за семестрову. У разі, якщо учневі / учениці не вдалося підвищити результати, запис у колонку «Скоригована» у класному журналі не роблять. За результатами оцінювання керівник закладу освіти видає відповідний наказ.

Коригування річної оцінки здійснюють шляхом коригування семестрової оцінки за I та/або II семестр відповідно до п.п. 9-10 Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 14.07.2015 № 762 (зі змінами).

Оцінка результатів навчання учнів є конфіденційною інформацією, яку повідомляють лише учневі / учениці, його / її батькам (іншим законним представникам).

Відомості, отримані під час підсумкового та, у разі застосування, проміжного, оцінювання результатів навчання, застосовують у формульованні оцінюванні, зокрема, для вироблення навчальних цілей на наступний період, визначення труднощів, що постали перед учнем / ученицею, та коригування освітнього процесу.

Критерії та шкала оцінювання

Оцінювання має бути зорієнтованим на визначені Державним стандартом базової середньої освіти **ключові компетентності та наскрізні вміння** й передбачені навчальною програмою очікувані результати навчання для відповідного періоду освітнього процесу. Враховуючи ці вимоги, для оцінювання навчальних досягнень учнів доцільно керуватися такими **категоріями критеріїв**:

- розв'язання проблем і виконання практичних завдань із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом;
- комунікація (тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій);
- планування й здійснення навчального пошуку, робота з текстовою і графічною інформацією;
- рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності.

Під час оцінювання навчальних досягнень важливо враховувати дотримання учнями принципів доброчесності, а саме: вияв поваги до інших осіб, їхніх прав і свобод, дбайливе ставлення до ресурсів і довкілля, дотримання принципів академічної доброчесності. У разі порушення учнем / ученицею принципів доброчесності під час певного виду навчальної діяльності, учитель може прийняти рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності.

Заклад загальної середньої освіти може здійснювати підсумкове та, у разі застосування, проміжне, оцінювання результатів навчання за рівневою, 12-бальною або за власною шкалою оцінювання, затвердженою рішенням педагогічної ради, – за умови затвердження правил переведення до системи (шкали) оцінювання, визначеної законодавством. Результати річного оцінювання відображають у свідоцтві досягнень, яке видають учневі / учениці в кінці навчального року, за системою (шкалою), визначеною законодавством.

Для забезпечення наступності між підходами до оцінювання результатів навчання здобувачів початкової та базової середньої освіти, у першому семестрі 5-го класу підсумкове та, у разі застосування, проміжне оцінювання результатів навчання учнів здійснюватиметься за рівневою шкалою, а його результати позначатимуться словами або відповідними літерами: «початковий (П)», «середній» (С), «достатній» (Д), «високий (В)», та супроводжуватимуться вербальною характеристикою з орієнтацією на досягнення учня / учениці (а не на помилки або невдачі). При переході від підсумкового оцінювання за рівневою шкалою в I семестрі до оцінювання за бальною шкалою в II семестрі при виставленні річної оцінки орієнтуватись на оцінку за II семестр, а можливу різницю між рівнями результатів навчання у I та II семестрах враховувати шляхом виставлення річної оцінки, що відповідає вищому показнику.

Якщо рівень результатів навчання учня / учениці визначити неможливо через тривалу відсутність учня / учениці, у класному журналі та свідоцтві досягнень робиться запис «(н/а)» (не атестований(а)).

Освітня програма **II ступеня освіти 7-9 класів** складена відповідно до Типової освітньої програми, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20 квітня 2018 року № 405, Постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти» (далі – Державний стандарт).

Для учнів 5б,6а,6б та 9б інклюзивного класу – за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженою наказом МОН України від 20.04.2018 № 405 з урахуванням Типової освітньої програми спеціальних закладів загальної середньої освіти II ступеня для дітей з особливими освітніми потребами, затвердженої наказом МОН України від 12.06.2018 № 627 зі змінами, внесеними наказом МОН України № 808 від 10.06.2019 (таблиця 19.1)

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мови і літератури

Суспільствознавство

Мистецтво

Математика

Природознавство

Технології

Здоров'я і фізична культура

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах закладів загальної середньої освіти II ступеня.

Навчальний план учнів 7-их класів з навчанням українською мовою

Освітні галузі	Предмети		
Мови і літератури	Українська мова	2,5	2,5
	Українська література	2	2
	Іноземна мова	3	3
	Зарубіжна література	2	2
Суспільство-знавство	Історія України	1	1
	Всесвітня історія	1	1
	Основи правознавства	-	-
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1
	Мистецтво	-	-
Математика	Математика	-	-
	Алгебра	2	2
	Геометрія	2	2
Природо-знавство	Природознавство	-	-
	Біологія	2	2
	Географія	2	2
	Фізика	2	2
	Хімія	1,5	1,5
Технології	Трудове навчання	1+1	1+1
	Інформатика	1	1
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1
	Фізична культура	3	3
Разом		28+3+1	28+3+1
Варіативна складова			

Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації	2,5	2,5
Факультативи		
Логічні стежки математики	0.5	0.5
Культура мовлення		
Лексика сучасної української літ. мови	1*	
Літературна мозаїка		
Навчання ситуативного спілкування		1*
Разом	1.5	1.5
Усього	33.5	33.5
Гранично допустиме навчальне навантаження	32	32
Всього (без урахування поділу класів на групи)	30,5+3	30,5+3
Вакансії	-	-

* Міжкласний факультатив

**Навчальний план учнів 8-их та 9-их класів
з навчанням українською мовою**

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах			
		8Б	8А	9А	9Б
Мови і літератури	Українська мова	2+2	2	2+2	2
	Українська література	2	2	2	2
	Іноземна мова	3	3	3	3
	Зарубіжна література	2	2	2	2
Суспільствознавство	Історія України	1,5	1,5	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1	1	1
	Основи правознавства	-	-	1	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	-	-	-	-

*

	Образотворче мистецтво	-	-	-	-
	Мистецтво	1	1	1	1
Математика	Математика	-	-	-	-
	Алгебра	2	2	2	2
	Геометрія	2	2	2	2
Природознавство	Природознавство	-	-	-	-
	Біологія	2	2	2+0.5	2+0.5
	Географія	2	2	1,5	1,5
	Фізика	2	2	3	3
	Хімія	2	2	2	2
Технології	Трудове навчання	1	1	1	1
	Інформатика	2	2	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1
	Фізична культура	3	3	3	3
Разом(по інваріантній складовій)		28,5+3+2	28,5+3	30+3+2.5	30+3+0.5
Варіативна складова					
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		3	3	3	3
Факультативи					
Логічні стежинки математики		1*			
Геометрія як практика, логіка і фантазія					1
Синтаксис простого та ускладненого речення			1		1
Пізнаємо Україну			1*	0.5	0.5
Разом(по варіативній складовій)		1	2	0.5	2.5
Усього		34.5	33.5	36	36
Гранично допустиме навчальне навантаження		33	33	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		31,5+3	31,5+3	33+3	33+3
Вакансії		-	1	-	-

Міжкласний факультатив

Навчальний план учня 9-б інклюзивного класу з навчанням українською мовою

Освітні галузі	Предмети	
Мови і літератури	Українська мова	2
	Українська література	2
	Іноземна мова	3
	Зарубіжна література	2
Суспільствознавство	Історія України	1,5
	Всесвітня історія	1
	Основи правознавства	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	-
	Образотворче мистецтво	-
	Мистецтво	1

Математика	Математика	-
	Алгебра	2
	Геометрія	2
Природознавство	Природознавство	-
	Біологія	2+0.5
	Географія	1,5
	Фізика	3
	Хімія	2
Технології	Трудове навчання	1
	Інформатика	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1
	Фізична культура	3
Разом(по інваріантній складовій)		30+3+0.5

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальні плани основної школи передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову.

Повноцінність базової середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з бюджету.

Учні 9-А та 8-Б класу поглиблено вивчатимуть українську мову (4 год.) за програмою для загальноосвітніх навчальних закладів з поглибленим вивченням української мови (8-9 класи) за редакцією С.О.Карамана .

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних *навчальних програмах*.

Варіативна складова навчальних планів використовується на:

підсилення предметів інваріантної складової. У такому разі розподіл годин на вивчення тієї чи іншої теми навчальної програми здійснюється вчителем самостійно. Розподіл годин фіксується у календарному плані, який погоджується директором закладу освіти чи його заступником. Вчитель зазначає проведені уроки у частині класного журналу, відведеного для предмета, на підсилення якого використано зазначені години;

У варіантній складовій виділено години на курси за вибором, факультативи :

Перелік програм факультативів та курсів за вибором II ступінь

Клас	Вид	Автор	Назва
5	<i>міжгалузевий інтегрований курс</i>	авт. Бутурліна О.В., Артем'єва О.Є.	Навчальна програма на основі модельної навчальної програми « STEM. 5-6 класи (міжгалузевий інтегрований курс) » для закладів загальної середньої освіти .

6	міжгалузевий інтегрований курс	авт. Бутурліна О.В., Артем'єва О.Є.	Навчальна програма на основі модельної навчальної програми « STEM. 5-6 класи (міжгалузевий інтегрований курс) » для закладів загальної середньої освіти .
7	Ф-в	Автори: Олександра Глазова, Юрій Кузнецов.	« Лексика сучасної української літературної мови » - 1 год в 7 а класі (міжкласний факультатив з української мови). Програма факультативного курсу Для учнів 7 класу загальноосвітніх навчальних закладів. Рекомендовано МОН України, лист № 1/11-608 від 09.02.2005р. Автори: Олександра Глазова, Юрій Кузнецов.
7	Ф-в	Автор: Апостолова Г.В.	« Логічні стежинки математики » - по 0.5 год. у 7а та 7б класі (між класний факультатив) . Програма факультативного курсу для учнів 5-8 класів. Схвалено для використання у загальноосвітніх навчальних закладах науково-методичною комісією з математики НМР .
7	Ф-в	Алла Несвіт, Галина Ворон, Рита Левіт, Ніна Беленя	« Навчання ситуативного спілкування » - 1 год., в 7-б класі(міжкласний факультатив). Програма факультативного курсу з англійської мови .
8	Ф-в	Автор: Апостолова Г.В.	« Логічні стежинки математики » - 1 год у 8-б класі (між класний факультатив). Програма факультативного курсу для учнів 5-8 класів. Схвалено для використання у загальноосвітніх навчальних закладах науково-методичною комісією з математики НМР з питань освіти Міністерства освіти і науки України (протокол від 24.06.2010 р. № 4).
8	Ф-в	Укладач: Тетяна Гнаткович	« Синтаксис простого та ускладненого речення » - 1 год. в 8-а класі. ПРОГРАМА факультативного курсу для 8 класу загальноосвітніх навчальних закладів, Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (лист № 1/11 – 1361 від 04.03.09)
8	Ф-в	Автори: А.Несвіт, Г. Ворон,	« Пізнаємо Україну » (факультатив з англійської мови) – 1 год. у 8-а класі (між класний факультатив). Для 8–9-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, шкіл (класів) з поглибленим вивченням англійської мови та літератури, ліцеїв, гімназій. Автори: А.Несвіт, Г.Ворон, 2012р.
9	Ф-в	Автори: А.Несвіт, Г. Ворон,	« Пізнаємо Україну » (міжкласний факультатив з англійської мови) – по 0.5 год. в 9а, б класіах. Для 8–9-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, шкіл (класів) з поглибленим вивченням англійської мови та літератури, ліцеїв, гімназій. Автори: А.Несвіт, Г.Ворон, 2012р
9	Ф-в	Автор: Апостолова Г.В.	« Геометрія як практика, логіка і фантазія » - 1 год. в 9б класі Програма факультативного курсу для учнів 7-9 класів. Автор: Апостолова Г.В.

9	Ф-в	Укладач: Тетяна Гнаткович	<i>«Синтаксис простого та ускладненого речення»</i> - 1 год. в 9-б класі. ПРОГРАМА факультативного курсу для 8-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів, Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (лист № 1/11 – 1361 від 04.03.09)
---	-----	---------------------------	--

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань школи. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів "Фізична культура" та "Основи здоров'я", а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів.

Змістове наповнення предмета «Фізична культура» сформоване з варіативних модулів відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази навчального закладу, кадрового забезпечення, регіональних та народних традицій.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України "Про загальну середню освіту".

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами). У 9-х класах навчаються понад 25 дівчат, зв'язку з цим вони діляться на 2 групи при вивченні трудового навчання.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 "Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти" години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Навчальні плани зорієнтовані на роботу основної школи за 5-денним навчальним тижнем.

Освітня галузь «Мови і літератури» у 7-9 класах реалізується навчальними предметами «Українська мова», «Українська література», «Іноземна (англійська) мова», «Зарубіжна література».

Освітня галузь «Математика» реалізується навчальними предметами «Алгебра» та «Геометрія» в 7-9 класах.

Освітня галузь «Мистецтво» реалізується навчальними предметами «Образотворче мистецтво» і «Музичне мистецтво» в 7-х класах, навчальним предметом «Мистецтво» в 8-9 класах.

У межах галузі «Суспільствознавство» 7-9 класах реалізується через вивчення навчальних предметів «Історія України», «Всесвітня історія».

Освітня галузь «Технології» реалізується через предмети «Трудове навчання» та

«Інформатика» – в 7-х – 9-х класах.

Освітня галузь «Природознавство» у 7-9 класах – реалізується через предмети «Біологія», «Географія», «Фізика», «Хімія».

Освітня галузь «Здоров'я і фізична культура» реалізується через предмети «Основи здоров'я» і «Фізична культура».

Змістове наповнення предмета «Фізична культура» формується самостійно з варіативних модулів відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази навчального закладу, кадрового забезпечення. Години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів. З метою виконання вимог Державного стандарту навчальні плани закладу містять усі предмети інваріантної складової, передбачені обраним варіантом навчальних планів цієї освітньої програми.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби</p>

		<p>невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p>

		Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв’язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв’язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв’язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)

8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору</p>

		<p>здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>
--	--	---

Ключові компетентності такі, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізнi лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

предмети за вибором ;

роботу в проектах;

позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
------------------------	-------------------------------

<p>Екологічна безпека й сталий розвиток</p>	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
<p>Громадянська відповідальність</p>	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
<p>Здоров'я і безпека</p>	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
<p>Підприємливість і фінансова грамотність</p>	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його

спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:
формування компетентностей;
розвитку компетентностей;
перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
корекції основних компетентностей;
комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-11 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

У разі організації дистанційного навчання в умовах воєнного стану або інших надзвичайних обставин педагогічні працівники самостійно обирають форми, методи і засоби:

- навчальні заняття, консультації з використанням електронних освітніх платформ (Google Meet, Мій клас, Zoom);
- електронні освітні ресурси, яким надано гриф МОН;
- електронні освітні ресурси, створені педагогічними працівниками закладу;
- онлайн сервіси та інструменти («Всеукраїнська школа онлайн», тестування на платформах «На урок», «Всеосвіта» тощо);
- віртуальні екскурсії.

Навчальні заняття можуть проводитись в синхронному або асинхронному режимі. Педагогічні працівники використовують доступні засоби комунікації (телефонний, поштовий зв'язок тощо) для учнів, які не можуть взяти участь у синхронному режимі взаємодії з поважних причин (стан здоров'я, відсутність доступу (обмежений доступ) до мережі Інтернет або технічних засобів навчання тощо).

При використанні електронних освітніх ресурсів педагогічні працівники:

- забезпечують їх перевірку щодо відповідності державним стандартам освіти, типовим освітнім і модельним навчальним програмам, мові освіти, здійснюють моніторинг і контроль якості дистанційного навчання;
- дотримуватися санітарних правил і норм щодо формування розкладу навчальних занять, вправ для очей та постави, безперервної тривалості навчальної діяльності з технічними засобами навчання, тривалості виконання завдань для самопідготовки у позанавчальний час (домашніх завдань);
- створюють умови для забезпечення повноцінної участі в освітньому процесі осіб з особливими освітніми потребами (застосування допоміжних технологій навчання, підтримка з боку асистента вчителя та/або асистента учня, проведення (надання) додаткових психологопедагогічних і корекційно-розвиткових занять (послуг) тощо) з обов'язковим урахуванням індивідуальної програми розвитку.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти. Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

кадрове забезпечення освітньої діяльності викладання у школі II ступеня повністю забезпечене кваліфікованими фахівцями;

навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності – Державний стандарт, навчальні програми, підручники, які мають гриф МОН, (обрані учителями та затверджені рішенням педагогічної ради).

матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності – предметні кабінети, майстерні і спортивна зала обладнані відповідно до вимог Положення про навчальний кабінет та вимог техніки безпеки;

якість проведення навчальних занять – за якісне і вчасне проведення навчальних занять учителі несуть персональну відповідальність;;

моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей) проводиться згідно вимог навчальних програм та обліковується у класному журналі.

Заклад використовує критерії та вимоги до оцінювання результатів навчання учнів, розроблені МОН у таких нормативних документах:

- Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти» від 13.04.2011 року №329

- Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти» від 21.08.2013 № 1222, відповідно до якого оцінювання здійснюється за 12-бальною шкалою.

Обов'язковому оцінюванню підлягають навчальні досягнення учнів з предметів інваріантної складової навчального плану закладу. Змістом вимог до оцінювання є виявлення, вимірювання та оцінювання навчальних досягнень учнів, які структуровані у навчальних програмах за предметами. Результатами освітньої діяльності учнів на всіх етапах освітнього процесу є знання, уміння, навички та сформовані компетентності.

При оцінюванні навчальних досягнень учнів враховуються:

- характеристики відповіді учня: правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність;

- якість знань: повнота, глибина, гнучкість, системність, міцність;

- сформованість предметних умінь і навичок;

- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;

- досвід творчої діяльності (вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези);

- самостійність оцінних суджень.

Видами оцінювання навчальних досягнень учнів є поточне, тематичне, семестрове, річне оцінювання та державна підсумкова атестація.

Поточне оцінювання – це процес встановлення рівня навчальних досягнень учня (учениці) в оволодінні змістом предмета, уміннями та навичками відповідно до вимог навчальних програм. Поточне оцінювання здійснюється у процесі поурочного вивчення теми. Його основними завданнями є: встановлення й оцінювання рівнів розуміння і первинного засвоєння окремих елементів змісту теми, встановлення зв'язків між ними та засвоєним змістом попередніх тем, закріплення знань, умінь і навичок.

Невід'ємним складником оцінювальної діяльності є залучення учнів до розроблення критеріїв оцінювання, вироблення здатності до само- та взаємооцінювання.

Здійснення зворотного зв'язку з учнями в процесі оцінювання кожної виконаної роботи має орієнтувати їх на успіх, підтримувати й надихати на саморозвиток і вдосконалення. Таким чином виявляється формувальний характер контролю та оцінювання особистісного розвитку учнів та хід набуття ними навчального досвіду і компетентностей.

Форми оцінювання навчальних досягнень учнів:

- усна (індивідуальне, групове, фронтальне опитування);
- письмова (діагностична, самостійна, контрольна робота, тематична контрольна робота, тестування);
- цифрова (тестування в електронному форматі);
- графічна (робота з діаграмами, графіками, схемами, контурними картами);
- практична (дослідження, навчальні проекти, робота з біологічними об'єктами, виготовлення виробів).

Педагогічні працівники самостійно визначають форми оцінювання результатів навчання учнів з певного предмета, орієнтуючись на принцип педагогічної доцільності та враховуючи специфіку навчального предмета та особливості учнів. Методи оцінювання педагогічні працівники закладу добирають самостійно (спостереження, бесіда, тестування, аналіз письмових робіт тощо).

Тематичному оцінюванню навчальних досягнень підлягають основні результати вивчення теми (розділу). Тематична оцінка виставляється на підставі результатів опанування учнями матеріалу теми впродовж її вивчення з урахуванням поточних оцінок, різних видів навчальних робіт (практичних, лабораторних, самостійних, творчих, контрольних робіт) та навчальної активності школярів.

Перед початком вивчення чергової теми всі учні мають бути ознайомлені з тривалістю вивчення теми (кількість занять); кількістю й тематикою обов'язкових робіт і термінами їх проведення; умовами оцінювання.

Оцінка за семестр виставляється за результатами тематичного оцінювання, а за рік – на основі семестрових оцінок.

Учень має право на коригування семестрових та річної оцінки.

Державна підсумкова атестація осіб, які здобувають загальну середню освіту в ЗЗСО, відбувається відповідно до наказу МОН України від 07.12.2018 № 1369 «Про затвердження Порядку проведення державної підсумкової атестації» (Із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України № 221 від 18.02.2019).

Корекційно-розвитковий складник для осіб з особливими освітніми потребами.

Згідно заяв батьків та за Висновками про повторну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини організовано навчання в інклюзивних класах: 3 учнів 5-Б, 1 учня 6а, 1 учня 6б, 1 учня 7б та 1 учня 9б класів.

Повна загальна середня освіта ІІІ ступінь

Освітня програма закладу загальної середньої освіти ІІІ ступеня (профільна середня освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти» та відповідно до Типової освітньої програми, затвердженої наказами Міністерства освіти і науки України від 20 квітня 2018 року відповідно № 406 (10 та 11 класи), оновленими навчальними програмами для загальної середньої освіти ІІІ ступеня (затверджено та надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» наказом МОН від 03.08.2022 № 698).

Освітня програма профільної середньої освіти окреслює підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.

Профільна середня освіта здобувається, як правило, після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти за інших умов.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мови і літератури

Суспільствознавство

Мистецтво

Математика

Природознавство

Технології

Здоров'я і фізична культура

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані закладу загальної середньої освіти III ступеня.

Навчальний план 10,11 класів 2023/2024 навчального року складений відповідно до Типової освітньої програми, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20 квітня 2018 року № 408.

**Навчальний план
для 10-их класів**

Предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
	10Б (історичний)	10А (філологічний)
Базові предмети	27	27
Українська мова	2+0.5	2+2
Українська література	2	2
Зарубіжна література	1	1
Англійська мова	2+1	2+1
Історія України	1.5+1.5	1.5+0.5
Всесвітня історія	1	1
Громадянська освіта	2	2
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3+1	3+1
Біологія і екологія	2	2
Географія	1.5	1.5
Фізика і астрономія	3	3
Хімія	1.5	1.5
Фізична культура	3	3
Захист України	1,5+0.5	1,5+0.5
Вибірково-обов'язкові предмети		
Інформатика		2
Технології	2	
Мистецтво	1	1
Разом	30+4.5	30+5
Варіативна складова		
Додаткові години на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття	8	8
Факультативи		
Готуємось до ЗНО		1*
Країнознавство	1*	
Волинезнавство		1
Орфографічний практикум	1	
Разом	2	2
Усього	36.5	37

Гранично допустиме тижневе навантаження на учня	33	33
Всього фінансується (без урахування поділу класу на групи)	38	38
Вакансії	1.5	1

* між класний факультатив

Навчальний план для 11-их класів

Предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
	11Б (філологічний)	11А (історичний)
Базові предмети	26	26
Українська мова	2+2	2+0.5
Українська література	2	2
Зарубіжна література	1	1
Англійська мова	2+1	2+1
Історія України	1,5 +0.5	1,5 +1.5
Всесвітня історія	1	1
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3+1.5	3+1.5
Біологія і екологія	2	2
Географія	1	1
Фізика і астрономія	4	4
Хімія	2	2
Фізична культура	3	3
Захист України	1,5+0.5	1,5+0.5
Вибірково-обов'язкові предмети		
Інформатика	1	
Технології		1
Мистецтво	2	2
Разом	29+5.5	29+5
Варіативна складова		
Додаткові години на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття		
Факультативи		
Лексико-граматичний практикум		1*
Волинезнавство	1*	
Готуємось до ЗНО	1	1
Орфографічний практикум	1	1
Узагальнення шкільного курсу біології		1*
Разом	3	4
Усього	37.5	38

Гранично допустиме тижневе навантаження на учня	33	33
Всього фінансується (без урахування поділу класу на групи)	38	38
Вакансії	0.5	-

* міжкласний факультатив

Навчальний план містить загальний обсяг навчального навантаження та тижневі години на вивчення базових предметів, вибірково-обов'язкових предметів, профільних предметів і спеціальних курсів, а також передбачає години на факультативи, індивідуальні заняття тощо.

До базових предметів належать: «Українська мова», «Українська література», «Зарубіжна література», «Іноземна мова», «Історія України», «Всесвітня історія», «Громадянська освіта», «Математика», «Фізика і астрономія», «Біологія і екологія», «Хімія», «Географія», «Фізична культура», «Захист України».

В обох представлених варіантах зазначено мінімальну кількість тижневих годин на вивчення базових предметів, що має забезпечити досягнення рівня очікуваних результатів навчання учнів згідно з державними вимогами Державного стандарту.

Реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом, також забезпечується вибірково-обов'язковими предметами («Інформатика», «Технології», «Мистецтво»), що вивчаються на рівні стандарту.

Частину навчальних годин навчальних планів призначено для забезпечення профільного спрямування навчання в старшій школі. Профіль навчання формувався закладом з урахуванням можливостей забезпечити якісну його реалізацію.

З урахуванням інтересів та потреб учнів, а також можливостей навчально-виховного комплексу щодо навчально-методичного та кадрового забезпечення навчання в 10-А, 11Б класі організовано за профілем української філології, в 10-Б, 11-А – історичний профіль.

Години варіативної складової передбачаються на:

- 1) збільшення годин на вивчення окремих предметів інваріантної складової;
- 2) упровадження курсів за вибором;
- 3) факультативи, індивідуальні та групові заняття.

Факультативні курси є засобом задоволення пізнавальних інтересів та освітніх потреб учнів.

Перелік програм факультативів та курсів за вибором III ступінь

Клас	Вид	Автор	Назва
10	Ф-в	Упоряд. Н.С.Прокопенко	«Готуємося до ЗНО» - по 1 год. в 10а, б кл. Програма факультативних курсів за вибором. Рекомендовано Міністерством освіти і наук, молоді та спорту України (лист від 29.07.2011р. № 1\11-6931).
10	Ф-в	(Л. М. Кочергіна).	«Орфографічний практикум» 1 год. в 10-б класі. Програма факультативного курсу 10-11 класи
10	Ф-в	Упорядник : Бондаренко Г.В	«Волинсьзнавство» - 1 год. в 10-а класі. Програма факультативного курсу для загальноосвітніх шкіл. Луцьк – 2005.

10	Ф-в	С.Байнов, Н.Басолі, О.Біленька	<i>«Країнознавство»- 1 год. в 10-б класі (між класний факультатив).</i> Програма для профільного навчання 1-11 класи. Рекомендовано МОН України (Лист № 1/11-2266 від 28.04.2001р.)
11	Ф-в	Упорядник : Бондаренко Г.В	<i>«Волинезнавство» - 1 год. в 11-б класі (міжкласний факультатив).</i> Програма факультативного курсу для загальноосвітніх шкіл.. Луцьк – 2005.
11	Ф-в	Упоряд. Н.С.Прокопе нко	<i>«Готуюся до ЗНО» - по 1 год. в 11-а та 11-б кл. Програма факультативних курсів за вибором .Рекомендовано Міністерством освіти і наук, молоді та спорту України(лист від 29.07.2011р.№ 1\11-6931).</i>
11	Ф-в	Автор Бармак І.М.	<i>« Узагальнення шкільного курсу біології» - по 1год. в11б класі. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів.Камянець –Подільський «Аксіома» 2009р.</i>
11	Ф-в	(Л. М. Кочергіна).	<i>«Орфографічний практикум» 1 год. в 11-а класі. Програма факультативного курсу 10-11 класи</i>
11	Ф-в	Автор Морякіна І.А.	<i>«Лексико-граматичний практикум» – 1 год. в 11-Б класі (між класний факультатив). Програма факультативного курсуз англійської мови для 11 класу.</i>

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах (**Додаток 1**)

Навчальні плани зорієнтовані на роботу закладів загальної середньої освіти за п'ятиденним навчальним тижнем.

Гранично допустиме навчальне навантаження учнів встановлюється відповідно до вимог чинних нормативних документів, що визначають санітарно-епідеміологічні вимоги до освітнього процесу та закладів освіти усіх форм власності.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 14 січня 2004 року № 24 "Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти" години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у

		<p>спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку</p>

		технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії

7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ошадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p>

		Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх окремих предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізнi лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

предмети за вибором;
роботу в проектах ;

позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологіч на безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
Громадя нська відповід альність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>

Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>
---	--

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку: формування компетентностей; розвитку компетентностей; перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей; комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо.

Засвоєння нового матеріалу можна проводити на лекції, конференції, екскурсії і т. д. Для конференції, дискусії вчителем або учнями визначаються теми доповідей учнів, основні напрями самостійної роботи. На навчальній екскурсії учні отримують знання, знайомлячись із експонатами в музеї, з роботою механізмів на підприємстві, спостерігаючи за різноманітними процесами, що відбуваються у природі. Консультації проводяться з учнями, які не були присутні на попередніх уроках або не зрозуміли, не засвоїли зміст окремих предметів. Розвиток і корекцію основних компетентностей можна, крім уроку відповідного типу, проводити на семінарі, заключній конференції, екскурсії тощо. Семінар як форма організації об'єднує бесіду та дискусію учнів. Заключна конференція може будуватися як у формі дискусії, так і у формі диспуту, на якому обговорюються полярні точки зору. Учитель або учні підбивають підсумки обговорення і формулюють висновки.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-11 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу.

Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу.

Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Учням, які готуються здавати заліки або іспити можливе проведення оглядових консультацій, які виконують коригувальну функцію, допомагаючи учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів.

Консультація будується за принципом питань і відповідей.

Перевірка та/або оцінювання досягнення компетентностей крім уроку може здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття.

Залік як форма організації проводиться для перевірки якості засвоєння учнями змісту предметів, досягнення компетентностей. Ця форма організації як правило застосовується у класах з вечірньою формою здобуття освіти або для інших здобувачів профільної середньої освіти.

Співбесіда, як і залік, тільки у формі індивідуальної бесіди, проводиться з метою з'ясувати рівень досягнення компетентностей.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

кадрове забезпечення освітньої діяльності: викладання у школі III ступеня повністю забезпечене кваліфікованими фахівцями .

навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності - Державний стандарт; навчальні програми ; підручники, які мають гриф МОН, обрані учителями та затверджені рішенням педагогічної ради.

матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності – предметні кабінети, майстерні і спортивна зала обладнані відповідно до вимог Положення про навчальний кабінет та вимог техніки безпеки;

якість проведення навчальних занять – за якісне і вчасне проведення навчальних занять учителі несуть персональну відповідальність;

моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей) проводиться у вигляді контрольних, лабораторних і практичних робіт та обліковується у класному журналі.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Додаток 1. Таблиця 1

Перелік навчальних програм Нової української школи I ступеня (1-4 класи)
(затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743).

№ п/п	Назва навчальної програми
1.	Типова освітня програма під керівництвом Р.Б.Шияна

Додаток 1. Таблиця 2

Перелік програм з корекційно-розвиткової роботи для здобувачів початкової освіти для дітей з особливими освітніми потребами

№ п/п	Назва корекційно-розвиткової програми
1	Програма з корекційно-розвиткової роботи « Розвиток мовлення » для 1-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку (Омельченко І.М., Федорович Л.О.)
2	« Корекція розвитку ». Програма з корекційно-розвиткової роботи для підготовчих, 1-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку . Автори: Сак Т.В., Прохоренко Л.І.

3	«Ритміка» . Програма з корекційно-розвиткової роботи для підготовчих, 1-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку Автор: Бабяк О.О.
---	--

Додаток 1. Таблиця 3

**Перелік програм курсів за вибором
для учнів закладів загальної середньої освіти I ступеня**

Клас	Назва курсу	Програма
3А,Б 4А,4Б	Українознавство	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів українознавство 1–4 клас. Схвалено для використання у загальноосвітніх навчальних закладах (лист №14.1/12-Г-686 від 27.12.2013) комісією з педагогіки та методики початкового навчання Науково-методичної ради з питань освіти Міністерства освіти і науки України (протокол №12 від 29 листопада 2013 року). Автори: Кононенко П.П., Присяжна Т.М.

Додаток 1. Таблиця 4

**Перелік навчальних програм
для учнів закладів загальної середньої освіти II ступеня (5-6 класи)
(затверджені наказом МОН №235 від 19.02 2021 року)**

№ з/п	ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ	Навчальні програми на основі модельних навчальних програм	
		назва	автор(и)
	Мовно-літературна (українська мова, українська та зарубіжна літератури)	«Українська мова. 5-6 класи»	Заболотний О.В., Заболотний В.В., Лавринчук В.П., Плівачук К.В., Попова Т.Д.
		«Українська література. 5-6 класи»	Яценко Т.О., Качак Т.Б., Кизилова В.В., Пахаренко В.І., Дячок С.О. Овдійчук Л.М., Слижук О.А., Макаренко В.М., Тригуб І.А.
		«Зарубіжна література. 5-9 класи»	Волощук Є.В.
	Мовно-літературна (іншомовна освіта)	«Іноземна мова. 5-9 класи»	Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б., Якоб О. М., Самойлюкевич І. В., Добра О. М.,

			Кіор Т. М., Мацькович М. Р., Глинюк Л. М., Браун Є.
8177024	Математична	«Математика. 5-6 класи»	Істер О.С.
8177024	Природнича	«Пізнаємо природу». 5-6 класи (інтегрований курс)»	Біда Д.Д., Гільберг Т.Г., Колісник Я.І.
8177024	Громадянська та історична	«Досліджуємо історію і суспільство. 5-6 класи (інтегрований курс)»	Пометун О.І., Ремех Т.О., Малієнко Ю.Б., Мороз П.В.)
8177022	Соціальна і здоров'язбережувальна	«ЗДОРОВ'Я, БЕЗПЕКА ТА ДОБРОБУТ. 5-6 класи (інтегрований курс)»	Шиян О., Волощенко О., Гриньова М., Дяків В., Козак О., Овчарук О., Седоченко А., Сорока І., Страшко С.)
8177020	Технологічна	«Технології. 5-6 класи»	Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С., Приходько Ю.М.
8177020	Інформатична	«Інформатика. 5-6 класи»	Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакоцько В.В.
8177020	Мистецька	«Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) Предмети: музичне мистецтва образотворче мистецтво	Масол Л. М., Просіна О. В.
8177020	Фізична культура	«Фізична культура. 5-6 клас»	Педан О.С., Коломоець Г.А., Боляк А.А. та ін.
8177022	Міжгалузевий інтегрований курс	«STEM. 5-6 класи (міжгалузевий інтегрований курс)»	Бутурліна О.В., Артем'єва О.Є.

Додаток 1. Таблиця 5

Перелік навчальних програм

для учнів закладів загальної середньої освіти II ступеня (7-9 класи).

(затверджені наказами МОН від 07.06.2017 № 804, від 23.10.2017 № 1407, від 21.02.2019 № 236), (затверджено та надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» наказом МОН від 03.08.2022 № 698).

№ п/п	Назва навчальної програми
1	Українська мова
2	Українська мова (поглиблене вивчення)
3	Українська література

4	Біологія
5	Всесвітня історія
6	Географія
7	Зарубіжна література
8	Інформатика
9	Історія України
10	Історія України (поглиблене вивчення)
11	Математика
12	Мистецтво
13	Основи здоров'я
14	Основи правознавства
15	Трудове навчання
16	Фізика
17	Фізична культура
18	Хімія
19	Іноземна мова (англійська)

Додаток 1. Таблиця 6

**Перелік програм з корекційно-розвиткової роботи для здобувачів
базової середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами**

№ п/п	Назва корекційно-розвиткової програми (згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 12.06.2018 № 627)
1	Програми з корекційно-розвиткової роботи для 6 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку «Корекція розвитку» . Автори: Сак Т.В., Прохоренко Л.І., рекомендованої Міністерством освіти і науки України, Інститутом спеціальної педагогіки НАПН України затвердженої наказом МОН України від 29.04.2016 № 476 та з урахуванням особливих освітніх потреб дитини.
2	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток мовлення» для 5-9 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей із затримкою психічного розвитку (Омельченко І.М., Федорович Л.О.)

3	Програми з корекційно-розвиткової роботи «Ритміка». Для 5-10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів. Для дітей з інтелектуальними порушеннями Автори: Редько Л.О., Безкоровайна Л.А., 2016
4	Програми з корекційно-розвиткової роботи «Соціально-побутове орієнтування». Для 5-10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з порушеннями інтелектуального розвитку. Автори: Остапенко Л.І., Тарнавська Л.І., Київ – 2022р.

Додаток 1. Таблиця 7

Перелік програм факультативів та курсів за вибором II ступінь

Клас	Вид	Автор	Назва
5	міжгалузевий інтегрований курс	авт. Бутурліна О.В., Артем'єва О.Є.	Навчальна програма на основі модельної навчальної програми « STEM. 5-6 класи (міжгалузевий інтегрований курс) » для закладів загальної середньої освіти .
6	міжгалузевий інтегрований курс	авт. Бутурліна О.В., Артем'єва О.Є.	Навчальна програма на основі модельної навчальної програми « STEM. 5-6 класи (міжгалузевий інтегрований курс) » для закладів загальної середньої освіти .
7	Ф-в	Автори: Олександра Глазова, Юрій Кузнецов.	« Лексика сучасної української літературної мови » - 1 год в 7 а класі (міжкласний факультатив з української мови). Програма факультативного курсу Для учнів 7 класу загальноосвітніх навчальних закладів. Рекомендовано МОН України, лист № 1/11-608 від 09.02.2005р. Автори: Олександра Глазова, Юрій Кузнецов.
7	Ф-в	Автор: Апостолова Г.В.	« Логічні стежинки математики » - по 0.5 год. у 7а та 7б класі (між класний факультатив) . Програма факультативного курсу для учнів 5-8 класів. Схвалено для використання у загальноосвітніх навчальних закладах науково-методичною комісією з математики НМР .
7	Ф-в	Алла Несвіт, Галина Ворон, Рита Левіт, Ніна Беленя	« Навчання ситуативного спілкування » - 1 год., в 7-б класі(міжкласний факультатив). Програма факультативного курсу з англійської мови .
8	Ф-в	Автор: Апостолова Г.В.	« Логічні стежинки математики » - 1 год у 8-б класі (між класний факультатив). Програма факультативного курсу для учнів 5-8 класів. Схвалено для використання у загальноосвітніх навчальних закладах науково-методичною комісією з математики НМР з питань освіти Міністерства освіти і науки України (протокол від 24.06.2010 р. № 4).

8	Ф-в	Укладач: Тетяна Гнаткович	<i>«Синтаксис простого та ускладненого речення»</i> - 1 год. в 8-а класі. ПРОГРАМА факультативного курсу для 8 класу загальноосвітніх навчальних закладів, Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (лист № 1/11 – 1361 від 04.03.09)
8	Ф-в	Автори: А.Несвіт, Г.Ворон,	<i>«Пізнаємо Україну» (факультатив з англійської мови)</i> – 1 год. у 8-а класі (між класний факультатив). Для 8–9-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, шкіл (класів) з поглибленим вивченням англійської мови та літератури, ліцеїв, гімназій. Автори: А.Несвіт, Г.Ворон, 2012р.
9	Ф-в	Автори: А.Несвіт, Г.Ворон,	<i>«Пізнаємо Україну» (міжкласний факультатив з англійської мови)</i> – по 0.5 год. в 9а, б класіах. Для 8–9-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, шкіл (класів) з поглибленим вивченням англійської мови та літератури, ліцеїв, гімназій. Автори: А.Несвіт, Г.Ворон, 2012р
9	Ф-в	Автор: Апостолова Г.В.	<i>«Геометрія як практика, логіка і фантазія»</i> - 1 год. в 9б класі Програма факультативного курсу для учнів 7-9 класів. Автор: Апостолова Г.В.
9	Ф-в	Укладач: Тетяна Гнаткович	<i>«Синтаксис простого та ускладненого речення»</i> - 1 год. в 9-б класі. ПРОГРАМА факультативного курсу для 8-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів, Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (лист № 1/11 – 1361 від 04.03.09)

Додаток 1. Таблиця 8

Перелік навчальних програм для учнів 10 та 11 класу

(затвердженою наказом МОН України від 20.04.2018 № 408 (у редакції наказу МОН від 28.11.2019 №1493 зі змінами, внесене ми наказом МОН від 31.03.2020 №464),
(затверджено та надано гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України»
наказом МОН від 03.08.2022 № 698).

№ п/п	Назва навчальної програми	Рівень вивчення
1.	Українська мова	Профільний рівень
2.	Українська мова	Рівень стандарту
3.	Іноземні мови	Рівень стандарту
4.	Біологія і екологія	Рівень стандарту
5.	Всесвітня історія	Рівень стандарту
6.	Географія	Рівень стандарту
7.	Громадянська освіта (інтегрований курс)	Рівень стандарту

8.	Зарубіжна література	Рівень стандарту
9.	Захист України	Рівень стандарту
10.	Інформатика	Рівень стандарту
11.	Історія України	Рівень стандарту
12.	Історія України	Профільний рівень
13.	Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	Рівень стандарту
14.	Технології	Рівень стандарту
15.	Українська література	Рівень стандарту
16.	Фізика і астрономія (авторський колектив під керівництвом Локтєва В. М.)	Рівень стандарту
17.	Фізична культура	Рівень стандарту
18.	Хімія	Рівень стандарту

Додаток 1. Таблиця 9

Перелік програм факультативів та курсів за вибором III ступінь

Клас	Вид	Автор	Назва
10	Ф-в	Упоряд. Н.С.Прокопенко	«Готуємося до ЗНО» - по 1 год. в 10а, б кл. Програма факультативних курсів за вибором .Рекомендовано Міністерством освіти і наукм, молоді та спорту України(лист від 29.07.2011р.№ 1\11-6931).
10	Ф-в	(Л. М.Кочергіна).	«Орфографічний практикум» 1 год. в 10-б класі. Програма факультативного курсу 10-11 класи
10	Ф-в	Упорядник : Бондаренко Г.В	«Волинезнавство» - 1 год. в 10-а класі. Програма факультативного курсу для загальноосвітніх шкіл.. Луцьк – 2005.
10	Ф-в	С.Байнов, Н.Басолі, О.Біленька	«Крайнознавство»- 1 год. в 10-б класі (між класний факультатив). Програма для профільного навчання 1-11 класи. Рекомендовано МОН України (Лист № 1/11-2266 від 28.04.2001р.)
11	Ф-в	Упорядник : Бондаренко Г.В	«Волинезнавство» - 1 год. в 11-б класі (міжкласний факультатив). Програма факультативного курсу для загальноосвітніх шкіл.. Луцьк – 2005.
11	Ф-в	Упоряд. Н.С.Прокопенко	«Готуємося до ЗНО» - по 1 год. в 11-а та 11-б кл. Програма факультативних курсів за вибором .Рекомендовано Міністерством освіти і наукм, молоді та спорту України(лист від 29.07.2011р.№ 1\11-6931).
11	Ф-в	Автор Бармак І.М.	« Узагальнення шкільного курсу біології» - по 1год. в11б класі. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів.Камянець –Подільський «Аксіома» 2009р.
11	Ф-в	(Л. М. Кочергіна).	«Орфографічний практикум» 1 год. в 11-а класі. Програма факультативного курсу 10-11 класи
11	Ф-в	Автор Морякіна І.А.	«Лексико-граматичний практикум» – 1 год. в 11-Б класі (між класний факультатив). Програма факультативного курсу з англійської мови для 11 класу.

--	--	--	--